

Ásványvíz

Megint arra ébredt, hogy nagyanyja a szobájában motoszkál az alsó szinten. Félt, most kel fel az öreglány először, gondolta, ő is felkelt, kinyitotta az ablakot. Még nincs annyira meleg, hogy a könyökhajlata is megizzadjon, ha sokáig behajlítva tartja. Tízig aludni akart, nagyanyja hamarosan abbahagyja a motozást, visszafekszik, forgolódik az ágyban, elnyomja az unalom. Ha szerencséje van, nem kezd el kiabálni, hogy valaki van az ágya lábánál. Nagyon szerette volna, ha nem idegeneket látna, hanem a férjét, aki már hét éve meghalt, vagy a fiát, aki tizenöt éves korában. Egyikük sem jött el soha. Azt mondta, idegen férfi áll az ágy lábánál, és őt nézi. Nem csinál semmi mást, csak áll és néz, miközben alszik, miatta álmodja azt, amit álmodni szokott. Nem tudta kihúzni belőle, hogy mi is ez az álom, de lehet, ő maga sem emlékezett rá, nem emlékezett, mi történt, csak érezte a gyomrában a félelmet, miután felkelt.

A motoszkálás húsz perc múlva abbamaradt, visszaaludtak. Még egyszer felébredt arra, hogy anyja elmegy otthonról fél nyolckor, becsukja maga után az ajtót, finoman, hogy fel ne ébresszen senkit. Hallotta az igyekezetet. Éppen hogy megengedi a csapot, halkán csordogál a víz a kávésbögrébe, félig tölti meg csak, felveszi a kabátját, óvatosan lépked a kőpadlón a bejárati ajtó és a konyha között, aztán lassan behúzza maga után. Visszaaludt.

Tíz óra előtt ébredt pár perccel. Lement, látta nagyanyja alakját a tejüvegen keresztül, a fotelben ült, de nem köszönt be neki. A konyhában elővette a bögréjét, anyja hagyott egy nagy adag kávé. Mindig két adagot csinált, másfelet meghagyott neki. Felengedte tejjel, nem rakott bele cukrot. Leült a gép elé, és felment az ingatlan.com-ra. Hallotta, hogy nagyanyja járkálni kezd a szobájában. Kicsit hátrahajolt a székén, kinézett a szoba felé. Éppen elcsípte, ahogy elsuhan az ajtó előtt, járkál, rendezget, mintha beszélne is. Kezdett félni, megint az lesz, mint pár nappal ezelőtt. Az orvos azt mondta, nem lehet vele mit csinálni, nem veszélyes sem önmagára, sem senki másra. Ne engedjék, hogy elcsatangoljon, felírt nyugtatót, ezzel Kovácsovics néni el is volt intézve.

Nóra gyűlölte az orvosokat. Nem ment be legutóbb sem, kint maradt a kocsiban, rágyújtott. Egyik cigit szívta a másik után, a vörös téglás épülettől mindig összeszorult a gyomra. Remegtette a térdét, rendezgette a műszerfalon szanaszét hagyott gyógyszeres papírokat, recepteket és dobozokat. Hetvennégy perc után léptek ki a kapun, anyja fogta nagyanyja karját, el ne essen a lépcsőkön. Nem szállt ki, hogy segítsen. Na mi volt, kérdezte, anyja annyit válaszolt, semmi. Figyeljünk rá. Ennyi, kérdezett vissza Nóra, mert ez még a múltkorinál is kevesebb volt. Nem adott beutalót? Nem. Annyit mondott, nyolcvannyal éves, mit csodálkozunk. Már hetek óta úgy beszéltek, mintha Magda ott sem lenne. Kovácsovics Magdolna, született 1927-ben vagy 28-ban, Nóra nem tudta volna

pontosan megmondani, pedig az évszámok mindig megmaradtak a fejében. Megnézte az egyik receptet, 1927. Akkor nyolcvankilenc éves.

Nagyanyja a múlt héten hozzá vágott egy félig telt ásványvizes palackot. Kidugta a fejét szobája ajtaján, és amikor meglátta Nórát a konyhában, hozzávágta az üveget, aztán becsapta az ajtót. Anyja azt mondta, valószínűleg nem ismerte meg, azt hitte, betörő. Ha nagyanyjának kezdene elmenni az esze, ő lenne az első, akit elfelejtene, ebben biztos volt. Haragudott, de nem azért, mert elfeledkezett volna arról, van egy unokája, és éppen ő az. Azért haragudott, mert csak megjátssza, hogy nem ismeri meg, hogy idegeneket lát az ágya lábánál. Megjátssza, hogy fáj a háta, a hasa, hogy szédül, hogy elfelejt néha beszélni. Tud az öreglány, csak anyát akarja idegesíteni, gondolta Nóra. Nem elég neki, hogy még több embert kapott, akikre felügyelni kell a munkahelyén, még ő is azzal zaklatja napközben, valaki van a lakásban, és ki akarja rabolni, meg akarja erőszakolni. Ki a franc akarná őt megerősíteni?, jutott eszébe Nórának, amikor anyja felhívta ezzel, de nem mondta ki hangosan. Benézett a nagyanyjához, aki bámulta a tévét, oda se nézett, amikor az unokája bement hozzá. Kérsz valamit, kérdezte, de az öreglány semmit nem válaszolt, csak a keze remegett.

Már sokat beszéltek arról, mi lesz, ha a nagyanyja meghal. Mit kezdenek ketten ezzel a hatalmas házzal, mit kezdenek a két szinttel, a négy szobával, három fürdőszobával. El kell majd adni, de anyja mindig azt mondta, akkor menjenek át a hídon, amikor már ott vannak a folyónál. Nóra szeretett volna felkészülni, látni a piacot, mennyi esélyük lenne a környéken találni egy kisebb kertés házat. Délelőttönként nézegette az ingatlanokat, beírta a kerületet, a két szobát, két fürdőszobát. Kiöntötte a kávé alját a mosogatóba. A zaccot nem szereti, nagyanyja egy időben összegyűjtötte a maradékot, és a lefolyóba öntötte. Leszedi a szennyeződések, és szagtalanít is, mondta. Most már nem gyűjtögeti külön zacskóban a zaccot, Nóra kiöntötte a szemetesbe. A két kávésbögrét elmosta, rátette a csöpögtetőre. Anyja el is törölget, de ő azt mindig időparazlásnak gondolta, úgyis megszárad.

Nem sokkal tíz után csöngetett az ételszállító, meghozták nagyanyjának az ebédet. Évek óta nem főzött, azt pedig, amit Nóra csinál, nem ette meg, azt mondta, ízetlen. Unokája nem eszik húst, jobban szereti az állatokat, mint az embereket. Ezt sosem értette, a kutya azért van, hogy a házat őrizz, erre az unokája beengedi őket a nappaliba, a konyhába, mindenhol ott van a szőrük. Egyszer a nyelvvel piszkált le egy szőrszálat a szájpaddlásáról, és kivitte Nórának megmutatni. Azt hiszem, ez a tettek, mondta, rátette Nóra laptopjára a fehér kutya-szőrt. Nagyon nehezen fogta vissza magát, hogy ne ordítson rá, bár nem tudta volna megmondani, pontosan miért. Azóta nem hívta nagymamának, mióta az rálépett a három hetes macskájára gyerekkorában. Mindig is taszították egymást. Ha nagyanyja meg akarta fogni a kezét a zebraánál, ő elrántotta a kezét. Szúrta a bőrét a bőre. Ha nagyanyja azt mondta, burgonya, ő azt mondta, krumpli, ha azt mondta, szép, ő azt mondta, ronda. Amikor Nóra vegetáriánus lett, Magda hónapokig nem akarta megérteni, hogy az mit jelent. Ha meglátogatták őket, mindig húsos ételeket főzött, azt mondta, attól, mert egyszer eszik húst, még nem ölnek le több állatot, Nóra egyen, a fiatal szervezetnek kell a hús. Nóra hiába mondta, nem eszi meg, nem kér, nagyanyja nem akarta meghallani. Egyszer azt mondta, rakott zöldségeket csinált. Már a végefelé jártak az ebédnek, amikor Nóra meg-

látott a kanálján egy félig egészben maradt kolbászt, amire nagyanyja azt mondta, aszalt paradicsom. Felfordult a gyomra, és egész délután hányt. Még nagyobb lett közöttük a feszültség, mióta pár éve össze kellett költözniük, mert nagyapus beteg lett. Magda, mondja neki, amikor muszáj beszélnie vele. Magda, hozzám ne vágd még egyszer azt az üveget.

Egyik éjszaka arra ébredt, hogy Magda az ágy lábánál áll és őt nézi. Mit keresel itt, kérdezte, és felkapcsolta a villanyt. Gyorsan, öltözz fel, indulnunk kell, mielőtt megérkeznek. Kik érkeznek meg? Hát Bori és Sándor, válaszolta, megragadta a kezét. Siess, öltözz már. Nóra hívta az anyját, aki adott egyet a felírt nyugtatókból, közben azt mondogatta neki, nincsen semmi baj, anya, csak elfáradtál. Nóra napokig nem tudott aludni, akkor is látta Magdát az ágyánál, amikor nem volt ott. Rá pár napra a lánya ágyába bújt be, hideg volt a lába és a keze, mintha órák óta egy szál hálóingben mászkált volna a fűtetlen előszobában, vagy neadjisten, az udvaron. Hagyta, hogy maradjon.

Megjött az ebéded, kopogott be hozzá tizenegy körül. Válasz nem jött, ezért benyitott, Magda a tévét bámulta, valamilyen sorozatot. Itt az ebéd, ismételte meg, nagyanyja felnézett, most nem kérek, mondta. Rendben, de itt lesz a hűtőben, szólj, ha éhes vagy. Becsukta maga után az ajtót, betette a hűtőbe az asznapi menüt. Borsóleves, pörkölt és nokedli, amihez két darab fonnyadt csemegeuborka is járt. Az alsó polcon a tegnapelőtti dobozban már romlani kezdett a háromnegyedig meghagyott krumplifőzelék. Kidobta a szemetesbe. A kamrából elővett pár darab kekszet, hogy bevigye a nagyanyjának, legalább azt egyen. Erre is az anyja kérte, mint mindenre, ami vele kapcsolatos. A nagyapját szívesen ápolta, amikor rákos lett, ő adta be neki az injekciót, ő etette, segített neki fürdeni. Ő tartotta nagyapja testét, anyja pedig becsúsztotta alá a pelenkát. Igyekezett nem odanézni, nem akarta nagyapját zavarba hozni még ennél is jobban. Pár nap múlva meghalt. Ez jó volt, bár ezt Nóra soha nem mondta ki hangosan. Jó volt, hogy nem szenvedett sokat ebben az állapotban, de ilyeneket nem lehet hangosan kimondani, ahogy azt sem, hogy nagyanyját sosem pelenkázna. Amit megtett nagyapusért, nem tudta megtenni Magdáért. Nagyapust sosem hallotta panaszkodni, még akkor sem, amikor már nagyon a vége felé járt, és nem tudott egyáltalán enni. Magda még akkor is panaszkodott, milyen nehéz élete van, fel-emlegette a fiát, aki fiatalon balesetben halt meg, elütötte egy piros Volvo. Azóta nem szerette a piros Volvókat, nem volt hajlandó piros autóba sem beszállni. Panaszkodott, jajgatott, és semmit sem csinált.

Nóra meg volt róla győződve, hogy most is ezt csinálja. Szeretné, ha jobban odafigyelnének rá, megjátssza magát, ha rajta múlna, be is feküdne pár napra a kórházba. Két éve is ezt csinálta, azt mondta, szédül, fáj a feje, de az MR nem mutatott semmit. Kiharcolta magának, hogy bent tartsák megfigyelésen. Egy hét múlva kivirulva jött haza a kórházból. Nóra egyszer sem látogatta meg, nagyanyja fel sem emlegette neki. Elmesélte, milyen ételeket adtak, és hogy volt ott egy idősebb nő, akit ápolt, mert nem tudott magától fürdeni. Nóra ezt nem hitte el, de nem akart az anyja előtt összeveszni vele.

Ebéd után kiment a kertbe a kutyákhöz, Barnabással kicsit gyakorlatozott a hétvégi bemutató előtt. Kezével mutatta, mit csináljon. Egy ujjal, hogy üljön, ököllel, hogy feküdjön. Ugat, mondta, mire Barnabás ugatott. Ugat, ismételte

meg, Barnabás megint ugatott. Forog, mondta, mire a kutya megfordult a saját tengelye körül, aztán leült. Adott neki egy jutalomfalatot. Barnabást szigorúan terápiás kutyának nevelte, csak akkor adott neki jutit, ha kiérdemelte. Senki más nem adhatott neki semmit. Csak egy kósza falat, és Nórának egy hónapba tellett volna helyrehozni. A kutya nem eheti fel a földről a leejtett ételt, nem szagolhat utána. Szeme sarkából látta, meglebben a konyha függönye. Odanézett, nagyanya visszahúzódott a függöny mögé. Nem mert megismogatni Barnabást azóta, hogy egyszer adott neki egy darabot a rántott húsból. Nóra teljesen kikelt magából, őrült, figyelmetlen picsának hívta Magdát, és dühében sírni kezdett. Tudod, mennyi idő lesz ezt rendbe hozni?, üvöltötte neki. Nem tudta. De hát éhes, csak egy kis katonát adtam neki, védekezett, de ő tudta, nagyanya tisztában van vele, mit csinál, milliószor elmondta neki. Nem éhes, hogy lenne éhes? Rendesen etetem! Menj innen a francba! Nemcsak Magda került Barnabást, de Barnabás is került Magdát. A kutya ösztönösen megérezte, kivel lehet jóban, kivel nem. Az óriás uszkár a második legokosabb kutya a világon.

Bement, a doboz az aznapi ebédrel eltűnt a hűtőből. Nóra megírta az anyjának, Magda eszik. Anyja visszaküldött egy felfelé mutató hüvelykujjat. Olvasgatta az üzeneteket, amiket váltottak. Magda eszik, Magda nem eszik. Ha nem evett, anyja egy szomorú szmájlit küldött neki. Magda magában beszél, olvasta tovább, Magda nem hajlandó felöltözni, Magda megint hisztizik. Amikor az ásványvizes palackot hozzá vágta, nem üzenetet küldött. Az eset utáni napon azt írta, Magda ma nem vágott hozzám semmit. Anyja erre nem válaszolt.

Ő is megebédelt, néha figyelt, hall-e valamit a kisszobából, de csak a tévé duruzsolását hallotta, négy óra körül pedig a vécéajtó csukódását. Elfelejtette lehúzni a vécét, csak pisilt. Ezt nem írta meg az anyjának, aki öt óra után ért haza. Mi volt, kérdezte. Semmi, a szokásos. Bement nagyanya szobájába, beszélt vele pár szót, Nóra nem hallotta, mit, de kívülről tudta. Hogy vagy, anya? Mi volt az ebéd? Magda válaszol rá valamit, jó volt, vagy éppen nem volt jó. Anyja pár perc után visszajött, kezében tálcán a két doboz. A leves bontatlan, a pörköltből és nokedliből hiányzott egy kanálnyi. Betette a hűtőbe, beleszagolt a tegnapiába. Az még jó szerintem, mondta Nóra. Szilvás gombóc, azt szereti, hátha megeszi, válaszolta. Csak egy gombóc hiányzott, a szilva ki volt kaparva belőle a doboz szélére. Becsukta a hűtőt.

Azt hitte, van valaki a szekrényben, mondta az anyja. Mi? Most? Igen. Érdekes, nekem nem mondott semmit, felelte Nóra. Nekem ezt mondta. És benéztél? Be. Nóra szedett az anyjának a falafelből és a kuszkuszból, keveset evett, mondta a lányának. El akarta vinni sétálni az anyját, de nem akart kimenni. Már napok óta nem volt kint, mondta Nórának. Nem ártana neki a friss levegő. Az orvoshoz biztos szívesen elmenne, jegyezte meg a lánya. Úgy csinált, mintha nem hallotta volna.

Magdára rá kellett szólni, hogy fürödjön. Több mint egy hete nem mosakodott, hajára csak rálögybölte a vizet, megtörölte egy többhetes törülközővel. Már nem izzadt, nem használt dezodort, de a bőrének olyan szaga volt, mint a több hónapja nem cserélt ágyneműnek és lepedőnek. Nehezen beszélte rá, hogy menjenek el fürödni. Így mondta, gyere, anya, elmegyünk fürdeni, mintha ő is be szállna a kádba, mint amikor még öt-hat éves volt, és mindketten belefértek, láb-

ujjaival mindig megcsikizte az anyja combját. Most besegítette a kádba, vigyázott, el ne csússzon. A kád alján lila, talp alakú csúszásgátló. Nóra kint maradt, míg Magda megfürdött. Anyjának csak a be- és kiszállásnál kellett segítenie, aztán kijött, néha visszanézett, minden rendben van-e. Nóra nem hitte, hogy segítség kellene a nagyanyjának, de nem szólt egy szót sem. Elmosogatott, a tányérokat a csöpögtetőn hagyta. Anyja felvette és eltörölgette őket. Fürdés után friss ágyneműt húzott, a párna csücskén sötétbarna folt. Megmutatta Nórának. Lehet, csak megkarmolta magát, mondta. A szennyest a kosárba tette. Amikor a nagyanyja lefeküdt, azt kérte, Pistának is szóljon, hogy jöjjön. Anyja hátranézett az ajtóban álló lányára. Pista nem tud jönni, válaszolta. Miért nem? Tudod, hogy miért nem, szólt közbe Nóra, mire a nagyanyja csak értetlenül nézett rá. Majd szólok neki, mondta a lánya. Leoltották a villanyt. Miért segíted a képzelgéseit, kérdezte Nóra a konyhában. Nem segítem. Dehogynem, csak megjátssza magát, hidd el, semmi baja. Most nincs kedvem ehhez, felelte, és mindenki bement a saját szobájába.

Nóra éjszaka arra ébredt, hogy nem Magda, hanem az anyja áll az ágyánál. Mi történt? Már hívtam a mentőket, gyere, öltözz fel. Mi történt?, ismételte meg. Vérzik. Lementek, nagyanyja ült a fotelben, bámult maga elé. Most ült le, eddig járkált körbe-körbe a szobában. Arra keltem fel, beszélt összevissza, mondta. Nóra látta, hogy Magda nyaka véres. Úgy nézett ki, mintha kitépte volna a fülbevalóját, de nagyanyjának sosem volt fülbevalója, ékszert sem hordott soha. A mentők hamar megérkeztek, Nóra megígérte az anyjának, hogy felöltözik és megy utánuk kocsival. Két óra múlva már a kórház folyosóján ültek, az orvosra vártak. Magda már elvesztette az eszméletét, mire beértek a mentővel, és nem is tért magához többet. Pár óra múlva tudtak beszélni az orvosával. Rákról beszélt, áttétekről, előrehaladott állapotról, arról, hogy Kovácsovics néni valamikor eleshetett, mert belső vérzés alakult ki nála, emiatt szivárgott vér a füléből. Kezelést már úgysem kaphatott volna, mondta, a kora miatt csak kényelmesebbé tudták volna tenni az utolsó pár hetet, hónapot. Nóra úgy érezte az orvos hangjából, még jó is, hogy így alakult, jó a belső vérzés, sokkal rosszabb is lehetett volna, elhúzódó fekvés és kiszolgáltatottság. A zárójelentésre még pár órát várniuk kellett, Nóra ivott egy kávét a kórház folyosóján lévő automatából. Az anyja semmit nem kért.

Nóra nem emlékszik, mennyi időt töltöttek a kórházban. Sokat vártak, a kávének vízíze volt. Csak arra emlékszik, hogy amikor végül kijöttek, a szeme sarkából észrevette, hogy az egyik ablakban meglebbent a függöny.